

Бекітемін: Исаева Б.Г.
«Еркіншілік ауылының жалпы орта
білім беретін мектебі» КММ
Исатаева Б.Г.
2024 ж.

**"Еркіншілік ауылының ЖОББМ" КММ бойынша сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігінің
жұмыс жоспары
2024-2025 оқу жылына**

Тақырыбы: "Білім беру мазмұнын жаңарту жағдайында сынып жетекшілерінің кәсіби құзыреттілік деңгейін арттыру"

Мақсаты: Қазіргі кезеңде сынып жетекшілерінің жұмысын жетілдіру, ақпараттық-техникалық базаны тиімді пайдалану арқылы әртүрлі білім беру мүмкіндіктері бар оқушыларды табысты оқыту үшін орта құру, тәрбие жұмысында АКТ қолдану саласын кеңейту.

Тапсырмалар:

1. Сынып жетекшілеріне ақпараттық-әдістемелік көмек ұйымдастыру.
2. Сыныптағы тәрбие жүйесін модельдеу үшін сынып жетекшілерінде теориялық және практикалық тәжірибені қалыптастыру.
3. Құзыреттілік тәсілді ескере отырып, тәрбие процесін ұйымдастыру бойынша сынып жетекшілерінің жұмыс әдістемесін жетілдіру.
4. Сыныптық ұжымдардың жұмысын ұйымдастыруда және білім берудің барлық сатыларында салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру бойынша сынып жетекшілерінің қызметін үйлестіру.
5. Бастауыш сынып оқушыларының рухани-адамгершілік дамуы бағытында оқушылар мен олардың ата-аналарының интерактивті жұмыс түрлерін белсенді енгізуге жәрдемдесу.

Болжамды нәтиже: Сынып жетекшілерінің әдістемелік мәдениетін арттыру және нәтижесінде білім алушылардың тәрбие деңгейін арттыру

Сынып жетекшілерінің мектеп әдістемелік бірлестігі жұмысының басым бағыттары:

1. Тәрбие жұмысының психологиясы мен педагогикасы мәселелері бойынша сынып жетекшілерін даярлаудың теориялық және әдістемелік деңгейін арттыру.
2. Білім беру стандарты шеңберінде сынып жетекшілерінің жұмысын реттейтін нормативтік-құқықтық база туралы хабардар ету.
3. Озық педагогикалық тәжірибені жалпылау, жүйелеу және тарату.
4. Сынып жетекшілерін заманауи білім беру технологияларымен және жұмыстың заманауи формалары мен әдістерін қалыптастыру.

Күтілетін жұмыс нәтижелері:

Білім алушылардың тәрбие сапасының өсуі;

Оқушылардың негізгі құзыреттіліктерін қалыптастыру үшін оқу процесінде жағдай жасау

**Сынып жетекшілерінің ӘБ жұмысының бағыттары
2024-2025 оқу жылына:**

1. Аналитикалық қызмет:

2023-2024 оқу жылындағы әдістемелік қызметін талдау және 2024-2025 оқу жылына жоспарлау.

Ашық іс-шаралар мен сынып сағаттарына қатысуды талдау.

Сынып жетекшілерінің қызмет бағыттарын зерттеу (өзін-өзі тәрбиелеу тақырыбы).

Көмек көрсету мақсатында сынып жетекшілерінің жұмысын талдау.

2. Ақпараттық қызмет:

Сынып жетекшілерінің педагогикалық қызметін жетілдіру мақсатында әдістемелік әдебиеттегі жаңалықтарды зерттеу.

МЖМБС-пен жұмыс

☐ Сынып жетекшілерінің әдістемелік құрлымы.

3. Әдістемелік қызметті ұйымдастыру:

МЖМБС іске асыру, аттестаттауға дайындық кезінде сынып жетекшілеріне қиындықтарды анықтау, әдістемелік сүйемелдеу және практикалық көмек көрсету.

Консультациялық қызметі:

Тәрбие жұмысының жоспарын құру мәселелері бойынша сынып жетекшілеріне кеңес беру.

Педагогикалық қызметтегі қиындықтарды жою мақсатында сынып жетекшілеріне кеңес беру.

МЖМБС шеңберінде әмбебап оқу іс-қимылдарын қалыптастыру саласындағы мәселелер бойынша сынып жетекшілеріне кеңес беру.

Жұмыстың ұйымдастырушылық формалары:

1. Әдістемелік бірлестіктің отырыстары.

2. Сыныптан тыс және сабақтан тыс іс-шараларды ұйымдастыру мәселелері бойынша әдістемелік көмек және жеке консультациялар

3. Мұғалімдердің, сынып жетекшілерінің сынып сағаттары мен ашық іс-шараларға өзара қатысуы.

4. Мектеп, аудан, педагогикалық кеңестерде сынып жетекшілерінің сөз сөйлеуі.

5. Ауданның білім беру мекемелеріндегі семинарларға, кездесулерге қатысу.

6. Сынып жетекшілерінің біліктілігін арттыру.

7. Педагог кадрларды аттестаттаудан өту.

Секция аралық жұмыс:

1. Ашық сынып сағаттары мен іс-шаралар.

2. Сыныптан тыс жұмыстар (мерекелер, экскурсиялар, мектеп олимпиадалары және т.б. өткізу).

- 3.Ата-аналармен жұмыс (ата-аналар жиналысы, консультациялар, ынтымақтастыққа тарту).
- 4.Кабинеттердің жұмысы (оқу-әдістемелік базаны толықтыру).
- 5.Сынып жетекшілерінің өзін-өзі тәрбиелеуі (әдістемелік тақырып бойынша жұмыс, курстық оқыту, аттестаттау, семинарлар).
- 6.Бейресми қарым-қатынас (туған күн иелерін құттықтау, талқылау, ҚМ қызметінің топтық рефлексиясы).

Бастауыш мектеп түлегінің бейнесі:

1. Әлеуметтік құзыреттілік-оқушылардың "Отбасы", "Мектеп", "Мұғалім", "Отан", "Табиғат", "Құрдастарымен достық", "Үлкендерге құрмет" сияқты құндылықтарды қабылдауы және түсінуі. Оқушыларға арналған ережелерді орындау қажеттілігі, адамдардың жақсы және жаман әрекеттерін ажырата білу, сыныптастарының іс-әрекеттері мен мінез-құлқын дұрыс бағалау, мектепте және қоғамдық орындарда тәртіпті сақтау. Күн тәртібін және жеке гигиена ережелерін сақтау. Күшті, жылдам, епті және шындалған болуға деген ұмтылыс, дене шынықтыру мен спортпен шұғылдануға тырысу.
2. Жалпы мәдени құзыреттілік-Оқу еңбегіндегі байқау, белсенділік және еңбекқорлық, танымға тұрақты қызығушылық. Оқу іс-әрекетінің жеке стилінің негізгі ерекшеліктерін қалыптастыру, негізгі мектепте оқуға дайындық. Қоршаған табиғи және әлеуметтік ортадағы заттар мен құбылыстардың эстетикалық сезімталдығы, өнер туындыларына жеке (өзіндік, жеке) эмоционалды - түрлі-түсті көзқарастың болуы.
3. Коммуникативті құзыреттілік-қарапайым коммуникативті дағдылар мен дағдыларды меңгеру: сөйлеу және тыңдау қабілеті; жанашырлық, жанашырлық, басқа адамдарға, жануарларға, табиғатқа назар аудару қабілеті.

Қызмет бағыты	Мақсаты	Болжамды нәтижесі	Мерзімі	Жауаптылар
№1 отырыс 1. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы 2. Мектептің ішкі тәртіп ережелерін қамтамасыз ету қағидалары 3. Әртүрлі мәселелер.	МЖМБС іске асыру жағдайында тәрбие жұмысын ұйымдастыру және жоспарлау мәселелерінде сынып жетекшілерінің кәсіби шеберлігін жетілдіру	Сынып жетекшілерін, ата - аналарды бастауыш мектеп жасындағы балалардың даму ерекшеліктері туралы психологиялық-педагогикалық біліммен қаруландыру.	Тамыз	Салкынбаева А.А Мырзахан Қайратгуль
Отырыс 2. МЖМБС іске асыру жағдайында сынып ұжымдарында тәрбие жұмысының жүйесін жетілдіру". 1.МЖМБС іске асырудағы жаңа талаптар жағдайында сынып жетекшісінің жұмысын ұйымдастыру.	Сынып жетекшілерін даярлаудың теориялық, ғылыми-әдістемелік деңгейін арттыру;	Сынып жетекшілерін, ата - аналарды бастауыш мектеп жасындағы балалардың даму ерекшеліктері туралы психологиялық-педагогикалық біліммен қаруландыру. Мемлекеттік органдарда	Қазан	Салкынбаева А.А Мырзахан Қайратгуль

<p>2.Сынып жетекшісінің сынып ұжымының қалыптасуындағы рөлі және оның әр оқушының жеке басының қалыптасуына әсері.</p> <p>3.Үлгерімі төмен оқушыларды тәрбие жұмысына тарту</p>		<p>инновацияларды іске асыру бойынша сынып жетекшілерінің кәсіби шеберлігін жетілдіру</p>		
<p>Отырыс 3.</p> <p>"Оқушылардың салауатты өмір салты дағдыларын қалыптастыру"</p> <p>1.Оқушылардың денсаулық мәдениетін қалыптастыру.</p> <p>2.Балалар арасында жаман әдеттердің алдын алу.</p> <p>3.Мектеп ортасында қарым-қатынас мәдениетін қалыптастыру.</p> <p>Сыныптағы психологиялық климат.</p> <p>"Мұғалімнің (сынып жетекшісінің) бала құқығын қорғаудағы рөлі туралы".</p>	<p>Сынып жетекшілерін даярлаудың теориялық, ғылыми-әдістемелік деңгейін арттыру;</p> <p>Бастауыш мектеп жасындағы балалардың денсаулық мәдениетін қалыптастыру жолдары мен тәсілдерін және осы бағыттағы жұмысты жетілдіру мүмкіндіктерін анықтау.</p> <p>СӨС қалыптастыру бойынша балалармен жұмыс кезінде білім беру процесінде заманауи әдістемелерді, нысандарды, құралдар мен жаңа технологияларды игеру және пайдалану</p>	<p>Сынып жетекшілерін, ата - аналарды бастауыш мектеп жасындағы балалардың даму ерекшеліктері туралы психологиялық-педагогикалық біліммен қаруландыру.</p> <p>Оқушылардың сыныптық ұжымында қолайлы әлеуметтік психологиялық ахуалды қалыптастыру</p>	Қаңтар	<p>Зархам Төлеухан</p> <p>Жаба Акерке</p> <p>Жайсанбаева Е.Ә.</p>
<p>Отырыс 4</p> <p>"Оқушылардың рухани – адамгершілік дамуы және дене тәрбиесі баланың жеке басын қалыптастырудың оң факторы ретінде"</p> <p>1. Оқушылардың рухани-адамгершілік тәрбиесі туралы. (МЖМБС-тағы жаңа өзгерістер)</p> <p>2. Ұжымда достық қарым-қатынасты қалыптастыруға рухани-адамгершілік</p>	<p>Сынып жетекшілерінің кәсіби шеберлігін жетілдіру, тәжірибе алмасу, шығармашылықты дамыту; өскелең ұрпақты тәрбиелеу ісінде инновацияларды іздеу</p>	<p>Бастауыш сынып оқушыларының рухани - адамгершілік дамуы мен дене тәрбиесі бойынша сынып жетекшісінің мақсатты жұмысын көрсету.</p>	Наурыз	<p>Мухамет Оралгуль</p> <p>Гайнутдинова И.М</p> <p>Салкынбаева А.А.</p>

даму мен дене тәрбиесінің әсері. 3. Қыс мезгілінде ҚТ білім алушыларымен нұсқамалар.				
Отырыс 5. "Өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі тәрбиелеу мұғалімнің жетістігінің негізі ретінде. Педагогикалық тәжірибе шеберханасы" 1.Білім алушылардың тәрбие деңгейін мониторингілеу қорытындысы. 2.2024-2025 оқу жылындағы сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігінің жұмысын талдау. 3.2025-2026 оқу жылына арналған ӘБ жұмыс жоспары мен міндеттерін талқылау.	Сынып жетекшілерінің МҰ жұмысын талдау және 2024-2025 оқу жылына арналған жұмыс жоспарын талқылау Сынып жетекшілерінің кәсіби шеберлігін жетілдіру, тәжірибе алмасу	Сынып жетекшілерінің әдістемелік бірлестігінің 2024-2025 оқу жылындағы жұмысын бағалау. "Бастауыш сынып мұғалімдерінің әдістемелік қоржыны"тақырыптық папкасын толықтыру. Сынып жетекшілерінің әдістемелік мәдениетін арттыру және соның салдарынан білім алушылардың тәрбие деңгейін арттыру.	мамыр	Дөненбаева С.А Мырзахан Қайратгуль Салкынбаева А.А. Жайсанбаева Е.Ә
Сынып жетекшілерімен жұмыс				
Аттестаттау мәселелері бойынша сынып жетекшілерінің кеңестері. Сынып жетекшісінің тәрбие жұмысының жоспарының болуы, дұрыстығы. Оқу-әдістемелік қамтамасыз ету бойынша. Ағымдағы мәселелер бойынша	Тәрбие процесін ұйымдастыруға көмек көрсету	Оқу материалының мазмұнын, сынып сағаттарын, жалпы мектепшілік іс-шараларды, сабақтан тыс сабақтарды ұйымдастыру әдістерін, нысандарын іріктеу, сабақ нәтижелерін бағалау.	Жыл бойы	Мырзахан Қайратгуль Салкынбаева А.А.

Хаттама №1

Еркіншілік ауылы

«Еркіншілік ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ бойынша
сынып жетекшілер бірлестігінің отырысы.

Мерзімі: 28 тамыз 2024 жыл

Қатысты: 42

Басталды : 11.30

Аяқталды: 13.30

1. 0 «А» Есенкелді М	20. 5 «Б» Гайнутдинова И.М
2. 0 «Ә» Мугулсин Д	21. 6 «А» Мәдениет Е
3. 0 «Б» Жантуарова А	22. 6 «Ә» Хуанар М
4. 1 «А» Жунусова Н.С	23. 6 «Б» Мәдениет Е
5. 1 «Ә» Макашева А.А	24. 6 «В» Абдрахманова Г.Р
6. 1 «Б» Жунусова Ж.С	25. 7 «А» Смаилова Ж.Т
7. 2 «А» Исабекова А. У.	26. 7 «Ә» Молхы А.Б
8. 2 «Ә» Мухамед О	27. 7 «Б» Салкынбаева А.А
9. 2 «Б» Нурмухамедова Ж.Б.	28. 8 «А» Шаймурат П
10. 3 «А» Алкей Г	29. 8 «Ә» Дубайхан Б
11. 3 «Ә» . Аманбек Г	30. 8 «Б» Кызырова С.К.
12. 3 «Б» Токтарбай О	31. 9 «А» Жампеисова А.М
13. 3 «В» Султанова Р.К	32. 9 «Ә» Депутат Н
14. 4 «А» Ғылымхан Е.	33. 9 «Б» Гайнутдинова И.М
15. 4 «Ә» Әнес Х	34. 10 «А» .Хуаныш Г
16. 4 «Б» Лажай А	35. 10 «Ә» Зархам Е
17. 3 «В» Слипец Т. И	36. 10 «Б» Туленова С.С
18. 5 «А» Мухамед Е	37. 11 «А» Бибакирова Г.К
19. 5 «Ә» Кендебай М	38. 11 «Ә» Аманжол С
	39. Жампеисова А.М

Күн тәртібінде:

1. «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы
2. Мектептің ішкі тәртіп ережелерін қамтамасыз ету қағидалары
3. Әртүрлі мәселелер.

Тыңдалды **1- сұрақ бойынша** ТІМ Салкынбаева А.А. сөз алды.
«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы.

ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІГІ

Тәрбиенің негізі – оқыту, тәрбие және дамудың бірлігін қамтитын үйлесімді дамыған тұлға «Толық адам» ұлттық идеясы болып табылады. Тәрбие – ұрпақты биік мұратқа жетелейтін сапалы білімнің тұғыры және тұлғаның адамгершілік тұрғыдан толысуын қамтитын үздіксіз процесс. Тәрбиенің мәні –

ұлттық және жалпыадамзаттық құндылықтар негізінде білім алушылардың тұлғалық қасиеттерін қалыптастыру үшін жағдай жасау. Құндылықтар адамның белгілі бір әрекет етуге деген тұрақты сенімін білдіреді және жеке адамның да, бүкіл қоғамның да өркендеуінің негізі болып табылады. Құндылық білім алушының өмірлік ұстанымына, іс-әрекетіне, мінез-құлқына, дүниетанымына және этикалық нормаларды сақтауына әсер етеді.

Мемлекет басшысы Қ. Тоқаев Ұлттық құрылтайдың «Адал адам – Адал еңбек – Адал табыс» атты үшінші отырысында сөйлеген сөзінде негізгі құндылықтарды атап өтті:

Тәуелсіздік және Отаншылдық

Бірлік және Ынтымақ

Әділдік және Жауапкершілік

Заң және Тәртіп

Еңбекқорлық және Кәсіби біліктілік

Жасампаздық және Жаңашылдық

Бұл құндылықтар «Біртұтас тәрбие» бағдарламасының (бұдан әрі – Бағдарлама) негізіне айналады. 2024-2025 оқу жылында білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысы осы бағдарламаның негізгі ережелеріне сәйкес ұйымдастырылатын болады.

Әрбір құндылық оқу процесінде жүйелі түрде көрінеді. Әр ай біртұтас тұлғаны қалыптастыруға бағытталған іс-шараларды қамтиды:

Қыркүйек – Еңбекқорлық және Кәсіби біліктілік айы

Қазан – Тәуелсіздік және Отаншылдық айы

Қараша – Әділдік және Жауапкершілік айы

Желтоқсан – Бірлік және Ынтымақ айы

Қаңтар – Заң және Тәртіп айы

Ақпан – Жасампаздық пен Жаңашылдық айы

Наурыз – Бірлік және Ынтымақ айы

Сәуір – Еңбекқорлық және Кәсіби біліктілік айы

Мамыр – Жасампаздық пен Жаңашылдық айы

Әр айдың іс-шараларына:

күнделікті:

«Ұлттық ойын – ұлт қазынасы»: үзіліс кезінде білім алушылардың бос уақытын ойын түрінде ұйымдастыру – асық, тоғызқұмалақ, бес тас және т.б.

«Өнегелі 15 минут» – ата-аналардың баласымен мінез-құлық және адамгершілік туралы күнделікті 15 минут жеке әңгімелесуі.

«Үнемді тұтыну» – суды, тамақты, энергияны тұтыну бойынша күнделікті табиғи ресурстарға ұқыпты қарауды қалыптастыру: жадынамалар, нұсқаулықтар мен паракшалар әзірлеу

«Күй күмбірі» – қоңыраудың орнына күйді пайдалану, сондай-ақ үлкен үзіліс кезінде күй тыңдау

апта сайын:

«Менің Қазақстаным» оқу аптасының басында бірінші сабақта білім алушылар Қазақстан Республикасының Әнұранын орындайды

«Апта дәйексөздері» – бүкіл білім беру ұйымның оқу және оқудан тыс іс-әрекетінің лейтмотиві ретінде қызмет ететін мақал-мәтелдер, халық даналығы, көрнекті тұлғалардың ұлағатты сөздері. Аптаның дәйексөздері ақпараттық стендтерде, Led-экрандарда, сынып тақталарында және т.б. орналастырылады.

ай сайын:

«Мамандық күні» – (медицина қызметкерлері күні, геологтар күні, инженер, техниктер күні және т.б.) презентациялар, тренингтер, кездесулер сынып сағаттары, мамандықтар жәрмеңкелеріне, экскурсиялар мен көрмелерге қатысу

«Қауіпсіздік сабағы» – жол қозғалысы ережелерін, өмір қауіпсіздігі негіздерін зерделеу, білім алушылардың жеке қауіпсіздігін, қауіпсіз мінез-құлқын және т.б. сақтауы туралы сынып сағаты шеңберінде 15 минут ақпарат беру, әңгіме өткізу

Сынып сағаттарын өткізу алгоритмі:

Айдың бірінші аптасы: «Қауіпсіздік сабағы»

Айдың екінші аптасы: Тақырыптық сынып сағаты

Айдың үшінші аптасы: Көрнекті тұлғалардың мерейтойлары мен мерекелік күндер.

Айдың төртінші аптасы: Тақырыптық сынып сағаты

Тақырыптық сынып сағаттарын келесідей ұйымдастыруға болады:

Қыркүйек

1 сентябрь – Білім күні «Мектеп – мейірім мекені»

«Кішкентай қадамдар, үлкен өзгерістер»

5 қыркүйек – «Қазақстанның Тілдер күні»

«Тіл – ұлттың жаны»

Қазан

25 октябрь – Республика күні

«Мен Отаныммен мақтанамын!»

Қазан

«Адал азамат – Адал еңбек – Адал табыс»

15 ноябрь – «Ұлттық валюта күні»

Желтоқсан

«Білімді Отанымға арнаймын» Зияткерлік ойыны

16 декабрь – Тәуелсіздік күні

«Республикам – мақтанышым!»

Қаңтар

«Менің сүйікті заманауи ақын / жазушым»

Ақпан

«Өнертапқыштыққа алғашқы қадам»

Наурыз

«Ізгіліктің бір ізі – алғыс»

«Жыл басы – Наурыз! Наурыз»

Сәуір

«Еңбек – бәрін жеңбек»

«Елге еткен еңбек еленер»

Мамыр

1 мамыр – «Қазақстан халқының бірлігі күні»

7 мамыр – «Отан қорғаушылар күні»

«Білімім – Отаным!»

***Ұсынылған сынып сағаттарының тақырыптары міндетті болып табылады. Қалған апталарға арналған сынып сағаттарының тақырыптарын білім беру ұйымдары білім алушылардың қажеттіліктері мен мүдделеріне, сондай-ақ балалардың жас ерекшеліктерін ескере отырып, таңдай алады

Бағдарламада ұсынылған әлеуметтік жобалар:

- «Экомәдениет» – патриотизмді, еңбекқорлықты, жауапкершілікті, жасампаздықты және табиғатқа ұқыпты қарауды қалыптастыру
- «Еңбегі адал – жас өрен» – еңбекқорлық пен кәсіби дағдыларды дамыту
- «Менің бауырым» – еріктілер бастамаларына қатысу
- «Шабыт» – шығармашылық белсенділікті ынталандыру
- «Жеткіншектің жеті жартысы» – құқықтық мәдениет пен парасаттылықты қалыптастыру
- «Тегі басқа-теңдігі бір» – этносаралық бірлікті қалыптастыру
- «Балалар кітапханасы» – кітап оқуға және білім алуға қызығушылықты қалыптастыру

**** Білім беру ұйымдары білім алушылардың жасына және қажеттіліктеріне, оңірлік ерекшеліктеріне, сондай-ақ білім беру ұйымының бейіні мен түріне қарай жобаларды дербес таңдай алады*

Тыңдалды 2-сұрақ бойынша ТІМ Салкынбаева А.А сөз алды.

Мектептің ішкі тәртіп ережелерін қамтамасыз ету қағидалары
Мектеп – білім ордасы, қасиетті жер деп айтсақ та артық болмас. Білім мен тәрбие егіз ұғым. Оның дәлелі Эль-Фарабидің мына сөздері: «Тәрбиесіз берілген білім – адамзаттың қас жауы». Оқушыны тәрбиелеу сыртқы келбетінен бастау алады.

Мектеп формасының өскелең ұрпақтың жүріс-тұрысына, денсаулығына, жалпы дамуына тигізетін оң ықпалы зор болғандықтан, мектеп формасын киюге ғана емес, сол мектеп формасының өзіне де тиісті талаптар көзделген. Мұндай талап жас ұрпақтың мүддесі тұрғысынан әбден зерделеніп, елеп-екшеп барып қойылып отыр.

ҮЛГІСІМ - 1 ЖҰЛДЫ МЕКТЕП ФОРМАСЫ ТӨРПЕДІ БІРКЕЛДІ МЕКТЕП ФОРМАСЫ ОҚУ ОРТАСЫНЫҢ ЖАҚСАРУЫНА ҮЙКІП ЕТЕДІ ЖӘНЕ ОҚУШЫЛАРДЫҢ ҮЛГІСІМНІ АРТТЫРАДЫ

1. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

2. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

БІЛІМ БЕРУ ҰЙЫМЫНЫҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТТАРЫ

- 1. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.
- 2. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.
- 3. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.
- 4. Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

МЕКТЕП ФОРМАСЫНЫҢ НЕГІЗГІ БАТЫМДАЛАУЛАРЫ

1. КР - Білім туралы Заңының 49-бабы 2-тармағына сәйкес, АТА-АНАЛАР мен өзге де заңды өкілдер білім беру ұйымының жартысында анықталған өрежелерді, білім беру сапасының үлгісімен орындалуына белгілеген міндетті мектеп нысанына қойылатын талаптарды орындауға;
- Білім беру ұйымында белгіленген ким-нысанға сақтауға;
- Балалардың оқу орнындағы сабаққа қатысуын қамтамасыз етуге міндетті;
2. КР - Білім туралы Заңының 47-бабының 1-тармағына сәйкес, білім беру ұйымының оқушылар білім беру сапасының үлгісімен орындалуына белгілеген міндетті мектеп нысанына қойылатын талаптарды сақтауға міндетті;

1. КР - Білім туралы Заңының 49-бабы 2-тармағына сәйкес, АТА-АНАЛАР мен өзге де заңды өкілдер білім беру ұйымының жартысында анықталған өрежелерді, білім беру сапасының үлгісімен орындалуына белгілеген міндетті мектеп нысанына қойылатын талаптарды орындауға;

Білім беру ұйымында белгіленген ким-нысанға сақтауға;

Балалардың оқу орнындағы сабаққа қатысуын қамтамасыз етуге міндетті;

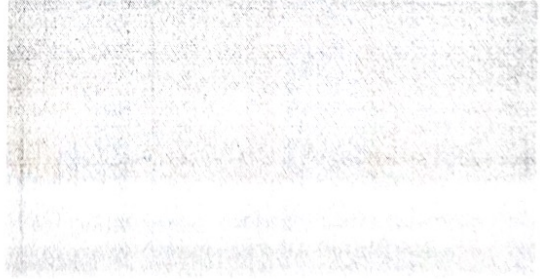
2. КР - Білім туралы Заңының 47-бабының 1-тармағына сәйкес, білім беру ұйымының оқушылар білім беру сапасының үлгісімен орындалуына белгілеген міндетті мектеп нысанына қойылатын талаптарды сақтауға міндетті;

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Білім беру ұйымының қызметіне қатысты негізгі мақсаттар мен міндеттерді анықтау, оларды іске асыруға қажетті шарттарды жасау, олардың орындалуын бақылау және бағалау.

Қабылданған қаулы. Хабарды мәліметке алу

- Шешімі:** 1. Хабарды мәліметке ала отырып, сыныпта әр бір оқушыға қолайлы жағдай жасау. Сынып жетекшілеріне жас ұрпаққа тәрбие беру мәселесіне зор назар аудару. Балаларды рухани тәрбиелеу, олардың белсенділігін, қоғамға мәдениеттілігін дамыту
2. Хабарды мәліметке ала отырып, сынып жетекшілер сынып сағаттарын, іс-шараларын әр түрлі форматта қызықтыра өткізе отырып, оқушылардың тәрбиелік деңгейін арттыру
3. Хабарды мәліметке ала отырып, оқушылардың мектеп формасын мектеп жарғысына сәйкес талап қойып қадағалау.

Әдістемелік бірлестігінің төрайымы:

Әдістемелік бірлестігінің хатшысы:

Мектеп директоры:

 Мырзахан К

 Умирзакова С.С

 Исатаева Б.Г.

Хаттама №2

Еркіншілік ауылы

«Еркіншілік ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ бойынша сынып жетекшілер бірлестігінің отырысы.

Мерзімі: 18 қазан 2024 жыл

Қатысты: 42

Басталды : 18.00

Аяқталды: 19.30

1. 0 «А» Есенкелді М	20. 5 «Б» Гайнутдинова И.М
2. 0 «Ә» Мугулсин Д	21. 6 «А» Мәдениет Е
3. 0 «Б» Жантуарова А	22. 6 «Ә» Хуанар М
4. 1 «А» Жунусова Н.С	23. 6 «Б» Мәдениет Е
5. 1 «Ә» Макашева А.А	24. 6 «В» Абдрахманова Г.Р
6. 1 «Б» Жунусова Ж.С	25. 7 «А» Смаилова Ж.Т
7. 2 «А» Исабекова А. У.	26. 7 «Ә» Молхы А.Б
8. 2 «Ә» Мухамед О	27. 7 «Б» Салкынбаева А.А
9. 2 «Б» Нурмухамедова Ж.Б.	28. 8 «А» Шаймурат П
10. 3 «А» Алкей Г	29. 8 «Ә» Дубайхан Б
11. 3 «Ә» . Аманбек Г	30. 8 «Б» Кызырова С.К.
12. 3 «Б» Токтарбай Ө	31. 9 «А» Жампеисова А.М
13. 3 «В» Султанова Р.К	32. 9 «Ә» Депутат Н
14. 4 «А» Ғылымхан Е.	33. 9 «Б» Гайнутдинова И.М
15. 4 «Ә» Әнес Х	34. 10 «А» .Хуаныш Г
16. 4 «Б» Лажай А	35. 10 «Ә» Зархам Е
17. 3 «В» Слипец Т. И	36. 10 «Б» Туленова С.С
18. 5 «А» Мухамед Е	37. 11 «А» Бибакирова Г.К
19. 5 «Ә» Кендебай М	38. 11 «Ә» Аманжол С
	39. 11 «Б» Туленова С.С

Күн тәртібінде:

Тақырыбы: “МЖМБС іске асыру жағдайында сынып ұжымдарында тәрбие жұмысының жүйесін жетілдіру”.

1. МЖМБС іске асырудағы жаңа талаптар жағдайында сынып жетекшісінің жұмысын ұйымдастыру.
2. Сынып жетекшісінің сынып ұжымының қалыптасуындағы ролі және оның әр оқушының жеке басының қалыптасуына әсері.
3. Үлгерімі төмен оқушыларды тәрбие жұмысына тарту

Тыңдалды 1- сұрақ бойынша ТІМ Мырзахан К. сөз алды.
Сынып жетекшісінің тәрбие жұмысын жоспарлау

Сынып жетекшісінің тәрбие жұмысының жоспары – педагогикалық құжат. Тәрбие жоспарын құру, оның орындауындағы жауапкершілігін сынып жетекшісіне жүктеледі. «Сынып жетекшісінің жұмысы туралы» методикалық хатта тәрбие жұмысы бір жылға, жарты жылға немесе бір оқу тоқсанына жоспарланады деп көрсетілген. Сынып жетекшісінің жоспары тәрбиенің мазмұнын, түрлері мен әдістерін таңдап алуға дөген комплексті көзқарасты қамтамасыз етеді. Онда тәрбие мазмұнын негізгі түрлерінің, ең алдымен мектеп оқушыларына жан-жақты жарасымды саяси-идеялық, еңбек, адамгершілік т.б. тәрбие берудің тығыз байланысын ескеру қажет. Жоспар жасағанда сынып жетекшісінің оқушылардың жас өрекшеліктерін, қызығушылықтарын, ықыластарын ескерген жөн.

- Жоспарды қандай мерзімге жасаған жөн? Мектеп тәжірибесі көрсеткендей жарты жылға арнап, іске асырылатын жоспар жасау өте қиын, ал бір жылға жасау одан да қиын. Оның үстіне бұл жоспарларының түрі өте көлемді болады. Сондықтан да тәрбие жұмысын тоқсан бойынша жоспарлаған жөн. Аталған басқа сынып жетекшілерінің тәжірибесінде апталық жұмыс жоспарлары да кездеседі. Олар негізгі жоспарларды нақтылауға мүмкіндік беріп, тәрбие жұмысын ұйымдастырып өткізуді қамтамасыз етеді. Оқу жылы басталар алдында сынып жетекшісі жоспарды мектеп директорының бекітуіне береді. Одан әрі жоспардың қандай мерзімге жасалғанына қарай, тоқсан сайын немесе жарты жылдың бойында бекітіліп отырады. Орта мектептерде жоспарды бекітуді директор оқу тәрбие жұмысы жөніндегі орынбасарына немесе сыныптан тыс тәрбие жұмысын ұйымдастырушыға тапсыруы мүмкін. Жоспар бекітілген соң онымен сыныптың барлық оқушыларын таныстыру керек. Жоспарды жүзеге асыру үшін сынып активін тартады.

- Жоспар қандай болуы керек, оған қандай талаптар қойылады? Жоспар пәрменді құжат болуы үшін, сыныпта тәрбие жұмысының тиімділігін арттыру үшін ол бірқатар педагогикалық талаптарға жауап беруі керек.

I. Жоспардың белгілі мақсатқа бағытталуы. Тәрбие жұмысының жоспары іс-әрекетке басшылық бола алады, бұл үшін, ол мектеп оқушыларына тәрбие берудегі нысаналықты, оны мектептің ортақ мақсатына бағындыруды қамтамасыз ететіндей идеялық жағынан мақсатқа бағытталған болуы керек. Барлық жекелеген тәрбие міндеттері мектептің негізгі мақсатын шешуге оқушыларды жан-жақты дамытуға, оларды өмірге дайындауға жәрдемдесетін болуы керек. Жоспардың мазмұны идеялық-саяси, қоғамдық пайдалы бағытта болуын қамтамасыз ету керек.

II. Сыныптағы тәрбие жұмысы мазмұнының, формаларының және әдістерінің әртүрлі болуы. Тәжірибелі сынып жетекшілері тәрбие жұмысының әртүрлі формалары мен әдістерін қолданады. Бұл тәрбие жұмысын эмоциялы және қызықты етуге көмектеседі. Жоспарда жалпы шаралармен қатар оқушылардың қызығулары мен білімділіктерін ескере отырып, топтық және жеке-даралық жұмыстарды қарастыру керек. Соңғы жылдары оқулар түрлі лекторийлар, саяси хабарламашылардың семинары сияқты тәрбие формалары кең өріс алуда.

III. Оқушыларды тәрбиелеудің сабақтастығын, жүйелілігін және дәйектілігін қамтамасыз ету. Бұл талапта әрбір келесі шаралар өзінен бұрынғылардың жалғасы болып табылады және тәрбиенің қол жеткен нәтижелеріне негізделеді. Жоспар өткен уақыт ішінде істелген істерді және жалпы мектептік жоспарда көрсетілген келешек міндеттерді ескере отырып жасалады. Егер қол жеткен нәтижеге сүйенбесе, істелген жұмыстың нәтижелерін баянды етуі мүмкін емес. Бірінші, екінші, үшінші тоқсанның жоспарларында күзгі, қысқы және көктемгі каникул кездерінде жүргізілетін, ал төртінші тоқсанның жартысында еңбек пен демалыс мәселелерін

ұйымдастыру кезіндегі жұмыстар көрсетілуі тиіс. Оқу жұмысынан айырмашылығы – оқушыларды тәрбиелеуде үзіліс болмауы керек.

IV. Жоспардың нақтылы болуы. Жоспар жасағанда орындалмайтын міндетті қоймаған жөн. Белгіленген жұмыстардың көлемі оқушылар коллективінің мүмкіндігіне сай болуы қажет. Барлық жұмыстарды қамтимын деп сынып жетекшісі көп шараларды белгілемегені жөн. Бірнеше ғана нақтылы міндеттерді белгілеп, мұғалімдердің көмегімен оқушылар ұжымы арасында және ата-аналармен әртүрлі жұмыстарды жүргізген жөн.

V. Жұмысты келісіп жоспарлау. Жоспарды жасамастан бұрын мектептің жоспарымен танысып, оқушылардың ұсыныстары мен тілектерін, сыныпта сабақ беретін мұғалімдермен келісіп, олардың тілектерін ескеру керек.

- Сынып жетекшісінің қызметін жоспарлаудың формалары. Сынып жетекшісінің жоспары тек мақсат емес, бұл тәрбие жұмысының сапасын арттырудың құралы. Сондықтан жоспардың формасы ыңғайлы, икемді, сыныпта тәрбие жұмысын ұйымдастырудың нақтылы жағдайларын ескерген болуы керек. Жоспарға өмір талап ететін және ойдағыдай орындалатын шаралар болуы керек. Әрине, ол шаралар кездейсоқ емес, тәрбие жұмысы жүйесінде біте қайнаскан буындар болуы керек. Мектеп тәжірибесінде сынып жетекшілерінің жоспарлары түрліше құрылып, әртүрлі бөлімдерден тұрады. Себебі, әр сыныптың жұмыс жағдайлары бірдей емес, жаңа бастаған сынып жетекшісі жоспарды кең, көлемді етіп жасаса, тәжірибелі педагог қысқаша тұжырымдауы мүмкін. Қандай жағдайда болмасын сынып жетекшілерінің жоспары, тәрбие жұмысының негізгі мазмұны мен бағытын, сынып коллективінің даму болашағын бейнелейтін болуы керек.

Сынып жетекшісі жоспарының үлгілі құрылымы. Сынып жетекшісінің жоспары әдетте төмендегідей бөлімдерден тұрады:

- Сыныптың қысқаша сипаттамасы және оқушылар жайында жалпы мәліметтер.
- Сынып ұжымы қызметінің негізгі бағыттары мен формалары.
- Сыныпта атқарылатын іс-шаралар міндеттері.
- Сыныпта сабақ беретін мұғалімдермен жұмыс (сынып ұжымын тәрбиелеу ісіне тартудың формаларын көрсетеді, сыныпта жұмыс істейтін мұғалімдердің педагогикалық кеңестерінде талқылау үшін мәселелерді бөлігелейді).
- Ата-аналармен жұмыс.

Сынып жетекшісінің жұмыс есебін жүргізуі. Тәрбие жұмысы нәтижелерінің есебін жүргізу – күрделі іс. Сынып жетекшісі жұмысының есебін жүргізудің маңызды және қажетті түрі күнделік дәптері, күнделік жүргізу міндеті емес, бірақ көп сынып жетекшілерінің күнделіктері бар. Оны тәрбие жұмысының нәтижелері ғана ескерілмейді. Сонымен қатар жұмыстарда талданып отырады, сыныптағы кемшіліктерді жоюдың нақтылы жолдары көрсетіледі. Күнделікте оқушылардың үлгірімі, қоғамдық тапсырмалар, тізімі және тұрақты мекен-жайы жазылады. Әрбір оқушыға бір-екі бет бөлінеді, онда оқушылардың мінез-құлқына жасалған бақылаулар нәтижелері жазылып, мінезінің ерекшеліктері, қызығушылығы мен бейімділігі көрсетіледі. Кейбір сынып жетекшілері тәрбие жұмысының есебіне жүргізетін ашық күнделік дәптер жүргізеді. Бұл сынып ұжымының шежіресі сияқты болады. Онда жалпы сынып және жеке мектеп оқушылары өміріндегі елеулі оқиғалар жазылып отырады. Сыныптың ашық күнделігін жүргізуге сынып

жетекшісі оқушыларды, әсіресе сынып белсенділіктерін тартады. Бұл сыныптағы жүргізілген жұмыстың есебін беруге, бағалап отыруға үйретеді және сыныпта жақсы дәстүр қалыптастыруға көмектеседі. - Сынып жетекшісінің есеп беруі өз жұмысының нәтижелері туралы сынып жетекшісі мектептің педагогикалық советінің мәжілісінде немесе сынып жетекшілерінің методикалық бірлестігінде есеп беріп отырады. Кейде ол сыныптағы тәртіп пен үлгірімінің жайы туралы мектеп директоры немесе сыныптан және мектептен тыс тәрбие жұмысының ұйымдастырушысы шақырған кеңестерде хабарлама жасайды. Оқу жылының аяғында сынып жетекшісі мектеп әкімшілігіне өз сыныбындағы тәрбие жұмысы туралы. Сынып ұжымы туралы жазба түрде есеп тапсырады. Мұнда сынып жетекшісі жұмысын талдап кемшіліктері мен табыстарын көрсетеді. Келесі оқу жылына қандай тәрбие жұмыстарын жүргізу керектігін қандай оқушыларға назар аудару керектігін айтады.

Сынып жетекшісіне қойылатын талаптар.

Сынып жетекшісі басқа мұғалімдерге қарағанда оқушыларға тәрбие беруде қосымша өте маңызды міндеттер атқарады. Сондықтан оған педагогикалық жоғары талаптар қойылады. Сол талаптарды орындаған сынып жетекшісі ғана тәрбие сапасын арттыра алады.

- Жоғары идеялық және қоғамдық саналылық. Сынып жетекшілерінің педагогикалық теорияның терең меңгеруі. Сынып жетекшілері жан-жақты тәрбиенің мақсаттары мен міндеттерін айқын ажыратып, тәрбие қызметінің міндеттерін, мазмұнын, түрлерін және әдістерін анықтаумен жүзеге асыруда педагогикалық принциптілікті басшылыққа алулары қажет.

- Сынып жетекшісінің оқушыларына жасайтын тәрбиелік ықпалының күші оның моральдық беделіне байланысты. Тәрбиешінің өз тәрбиелі болуы керек. Шәкірттерді бойына дарытқысы келген моральдық қасиеттерге өзі де ие болуы қажет.

- Педагогикалық шеберлік.

- Педагогикалық әдептілік (оқушының жеке өзін сыйлау, әкімшілікке жол бермеу, оқушыға сергек және көңіл қойып қарау).

- Балаларға деген сүйіспеншілік пен құрмет.

- Ұйымдастырушылық қабілет.

- Сынып жетекшісінің мамандығын арттыру (өз бетімен білімін көтеру).

- Тәрбие жұмысында шығармашылық көзқарас.

Сынып жетекшісіне қойылатын талаптар мектеп мұғаліміне қойылатын жалпы педагогикалық талаптардан туындайды.

Сынып жетекшісінің қызметі мен лауазымдық міндеттері

Сынып жетекшісінің тәрбие жұмысы оның шәкірттерінің бойында жалпы-адамзаттық құндылықтарды қалыптастыруға негізделеді. Ол төмендегідей құндылықтарды қамтиды:

Адам-адамгершілік тәрбиесі

Отбасы-баланың бірінші ұжымы, оның тіршілік ортасының табиғилығы, сондықтан қалыпты отбасының пайда болу қажеттілігін тәрбиелеу қажет.

Еңбек-шығармашылық пен даму қажеттілігіне тәрбиелеу

Білім-шындықты және адам тұлғасын дамыту тәсілін іздеу, үнемі даму қажеттілігіне тәрбиелеу

Мәдениет-мәдениетке қатыстыру, руханилылықты, адамгершілікті және интеллектуалдықты үнемі іздестіру қажеттілігін тәрбиелеу.

Отан-өз халқының тарихын құрметтеуді тәрбиелеу

Жер-планетарлық ойлауды игеру, әлемнің біртұтас бейнесін жасау, жалпы адамзаттық проблемаларға қалыпты қатынас қалыптастыру

Әлем-тіл табыса білу мен азаматтық бейбіт қарым-қатынасының хал-ахуалын жасау.

Сынып жетекшісі-тек адамзаттық құндылықтарға үйреніп қана қоймай, сонымен қатар әр баланың бойындағы бейімділігін, кәсіби икемділігін, табиғи мүмкіндіктерін ашып, сүйіспеншілік, сенім, түсінушілік және достастық хал-ахуалын тудыру білуі керек.

Сынып жетекшісінің негізгі қызметі-оқушы тәрбиесі мен оларды бір ұжымға біріктіру, өзін-өзі жетілдіруге, тәрбиелеуге және іске асыруға жағдай жасау. Ол оқушылардың жан-жақты дамуы, патриоттық сезімдерін қалыптастыру тәрбиесі туралы, еңбексүйгіштігін, ұжымшылдығын, оқу үлгерімінің жақсаруы мен тәртіптің нығаюын және еңбекке дайындығы бағытындағы жұмыстарды ұйымдастырады.

Сынып жетекшісінің қызметтері:

Тәрбиелік-түзетушілік:

мемлекеттің әлеуметтік және рухани тәжірибесіне қатыстыру

креативті қабілеттерін дамыту

жалпы адамзаттық құндылықтарды тәрбиелеу

қарым-қатынас мәдениетін тәрбиелеу

Жеке жұмыс

психологиялық педагогикалық жұмыс

Карталары

Тестілеу

Сауалнама жүргізу

Бала денсаулығын қадағлау

Ауырған балаларға қамқорлық көрсету

Баланың жеке денсаулық картасының талапқа сай жүргізілуін қадағалау

Психологиялық қызметпен бірлесе жұмыс істеу

Медициналық қызметпен бірлесе жұмыс істеу

Ұйымдастырушылық

түрлі қоғамдық пайдалы шаралар ұйымдастыру

оқушы, мұғалім, ата-ана байланысын ұйымдастыру

Бақылаушылық

оқушыларының сабаққа қатысуын бақылап отыру

оқушы үлгерімін есепке алып отыру

оқу кабинетінің санитарлық жағдайын қадағалап отыру

оқушылардың сырт киімдерінің талапқа сай болуын қадағалау

тамактануды ұйымдастыру

Коммуникативтік

- балалар арасындағы қатынастарды реттеу

- «Оқушы-мұғалім», «Оқушы-ата-ана», «Мұғалім –ата-ана» өзара тиімді қарым-қатынасын қалыптастыру бойынша жұмыс жүргізу

- оқушылардың айналасындағы адамдармен дұрыс қарым-қатынас қалыптастыруына көмек көрсету

Аналитикалық

- әр оқушының жеке ерекшеліктерін зерттеу

- сынып ұжымының қалыптасуын зерттеу және талдау

- әр баланың отбасы тәрбиесі жағдайын зерттеу және талдау

Дамытушылық

ақыл –ой дамыту ойындарын ұйымдастыру

оқушылар үшін ДИ тәжірибесі

ТЖ сабақтарында белсенді жұмыс түрлерін енгізу

Халықтық, классикалық жаңашыл әдістері

Қабылданған қаулы. Хабарды мәліметке алу

Тыңдалды 2-сұрақ бойынша ТІМ Салқынбаева А.А. сөз алды.

Сынып жетекшісі және оқушылар ұжымын тәрбиелеу

Мектептегі сынып жетекшісінің тәрбие жұмысындағы негізгі міндеті – оқушылардың жеке басын қоғамның талабына сай тәрбиелеу. Бұл міндетті орындау, әдетте оқушылар ұжымын қалыптастырудан басталады.

Сынып жетекшісі тәрбие жұмысын жоспарлағанда оның ең басты, нешүші саласы балалардың достығы жарасқан тату-тәтті, іскер ұжымын құру екендігін ұмытпауы тиіс. Оқушылар ұжымының өмірін қызықты Ұйымдастырмайынша, мектеп алдында тұрған міндеттерді орындау мүмкін емес. «Ұжым»- латын тілінен енген ұғым. Ол бізге әр түрлі түсінікті ұғындырады: жиналған жұрт, жиын, топ, бірлестік т.с.с. Нақтылағанда – оны әрекеттің түріне байланысты адамдардың тобы деп түсінген дұрыс.

Дегенмен, қандай да бір топты «ұжым» деп айтуға бола ма? Әрине, ол олай емес. Қазіргі педагогикалық әдебиеттерде «ұжымды» екі түрде түсіндіреді. Біріншісі, қандай да бір ұйымдасқан адамдар тобы, екіншісі, тек жоғары деңгейде ұйымдасқан адамдар тобы немесе бірлестік.

Ал оқушылар ұжымына келсек, оның өзіндік белгілері бар. Атап айтсақ:

1. Жалпы әлеуметтік маңызы бар ортақ мақсаттың болуы. Мақсат қандай да болмасын топта болады. Мысалы, көлікке отырған жолаушыда, балалардың тұрғын жайындағы жолдастары ортасында, тіпті қылмыскерлер ортасында да болады. Ал біздің әңгіме қозғап отырған оқушылар ұжымына келсек, ондағы мақсаттың сипаты жоардан тіпті бөлек. Ол қоғам және мемлекет тарапынан қолдауға ие болып, басымдылық танытатын мемлекеттік идеология және заңдар мен Ата заңға қайшы келмей, солардың шеңберінде әрекет жасайды.

2. Әрекет етуде өзара бірлескен іс-қимылдың болуы. Балалар ортақ мақсатқа жетуде бірлесе іс-қимыл жасайды. Ол үшін оның әрбір мүшесі бірлескен өзара әрекетке белсенді қатысуы міндетті.

3. Өзара қарым-қатынаста жауапкершіліктің болуы. Яғни, өзара әрекеттесу барысында, оның әрбір мүшесінен жағары жауапкершілік талап етіледі.

4. Ортақ сайланған басқару ұйымның болуы. Ұжымда демократиялық қатынас орнайды. Соған сәйкес белгілі бір басқару ұйымы құрылады. Ол тікелей және ашық сайлау негізінде қалыптасады.

Ұжымда қалыптастырудың жоғарыда аталған белгілерінен басқа тағы да өзгешеліктердің болуы мүмкін. Бұл белгілер бұл ұжымның ішкі қалыптасу құрылымы мен психологиялық жай-күйдің және оның әрбір мүшесінің бір-бірімен өзара қарым-қатынасының көрінісі немесе өлшемі ретінде сипатталады. Сондықтан, жақсы ұйымдасқан ұжымда өзара көмек және өзара жауапкершілік, бір-біріне тілектестік және адал ниеттілік, сын және өзара сын орнығады.

Мектеп ұжымы құрылымындағы ең тұрақты ұжым болып – сынып ұжымы есептеледі. Соның негізінде оқушылардың негізгі оқу әрекеті жүзеге асады. Тек сынып ұжымында ғана оқушылар арасында өзара байланыс және қарым-қатынастың алғы шарттары пайда болып, берік қалыптасады. Соның шеңберінде жалпы мектеп ұжымының іргесі қаланды.

Олай болса оқушылар ұжымы деп - ортақ әлеуметтік маңызы бар мақсатқа біріккен, соған сай белсенді әрекет ететін және ортақ сайланбалы ұйымы бар, барлық

мүшелерінің құқықтары мен міндеттері бірдей және өзара жауапкершілікке негізделген оқушылар тобын атаймыз.

Оқушылар ұжымын қалай ұйымдастыруға болады?

Оқушылар ұжымының күнделікті ісі белгілі бір сыныптағы балалардың басым көпшілігінің мінез құлқына, аңсары ауып тұратын ісіне жауап беретіндей ұйымдастырылуы қажет.

Сынып оқушыларының өзін-өзу басқару ұйымдары және оны ұйымдастыру

Оқушылардың өзін-өзі басқаруы – олардың мектеп жағдайындағы өмірлерін ұйымдастырудың басқа формаларына караганда демократиялық тұрғыдағы түрі. Мысалы, сынып жетекшісі сынып ұжымын ұйымдастыруда оған балалардың белсенді қатынасын ескермесе, ол өктемшіл басқару жүйесі болып есептеледі. Бұған керісінше, оқушылар өздерінде туындап отырған мәселелерді өздері шешіп отырса, онда ол демократиялық жүйе болып саналады.

Оқушылардың өзін-өзі басқаруын дамыту сынып ұжымын басқару жүйесіне көшуді қамтамасыз ететін біртіндеп өзгермелі үздіксіз сапалы процесс. Сондықтан да оның қозғалмалы күші ең алдымен оқушыларға бағытталған. Себебі, ол өзінің болашақ қоғамдық маңыздылығымен ерекше.

Олай болса өзін-өзі басқаруы – қоғамдық маңызы бар мәселелерді шешуде оқушылар ұжымының өмірін ұйымдастырудың демократиялық бағыттағы формасы. Соған сәйкес оның өзіндік белгілері бар:

- Оқушылар ұжымының белгілі бір мәселеге қатысты өз алдына дербес шешім қабылдауы және оны жүзеге асыруы мүмкіндігінің болуы;

- Дербестігін дамыту мүмкіндігінің болуы;

- Сынып ұжымының өмірін педагогикалық тұрғыдан демократиялық жолмен ұйымдастыру мүмкіндігінің болуы;

- Ұжымның әрбір мүшесінің оқушылардың сынып, мектеп және қоғамдық өмірлерін басқаруға дайын бола білуі ;

Бұдан шығатын қорытынды ретінде, өзін-өзі басқарудың шартты түрде алынған негізгі ұстанымына:

4. «өзіміз шараны ұйымдастырамыз»;

5. «өзіміз жоспарлап, өзіміз оны атқарамыз»;

6. «өзіміз қорытынды жасаймыз»: қағидаларын жатқызуға болады.

А.С. Макаренконьң көзқарасынша өзін-өзі басқаруды әрекет тудырады. басқадай болуы мүмкін емес. Олай болса, өзін-өзі басқару тек ортақ мақсатқа жетудегі белсенді әрекеттің жемісі.

Өзін-өзі басқару ұйымының құрылымы негізінен 3 кезеңнен тұрады.

1. Сынып жағдайында өзін -өзі басқару: оқу, еңбек, көпшілік-мәдени, спорт секторларының жұмысы. Олардың жұмысына сынып кеңесінің төрағасы басшылық жасайды.

1. Мектеп оқушыларының өзін-өзі басқаруы. Мұнда әрбір сыныптың өзін-өзі басқару ұйымының төрағалары мүше болады. Оны жалпы мектептің өзін-өзі басқару ұйымының төрағасы және оның орынбасары басқарады.

Олар тек оқушылар есебінен сайланады. Бүгінде мұндай дәстүрлі тәжірибе кейбір алдыңғы қатарлы мектеп практикасында «Парламент» түрінде өзінің жұмысын жалғастыруда. Оның жұмысына мектеп әкімшілігінің тәрбие жөніндегі орынбасары жетекшілік етеді.

3. Мектеп жағдайында тең төрағалық басқару жүйесі арқылы атқарылады. Оның құрамына оқушылардың өзін-өзі басқару ұйымының атқарушы кеңесі мүшелері (тұрақты комиссиялардың бағытына байланысты шамамен -7 оқушы), кеңесші мұғалімдер – 5, ата-аналар-2 адам кіреді. Мұның қызметі негізінен мектептің даму болашағы мен оның өмірін жақсарту және шешім қабылдау мәселелерін стратегиялық жоспарлауды көздейді.

Бүгінде оқушылардың өзін-өзі басқаруды дамытуда белсенділерді лидерлерді даярлау міндеті өзекті мәселе болып отыр. Ол үшін олардың мектеп, қоғам өміріндегі саналы көзқарастарын орнықтырып, олардың мектепті басқару ісіне еркін араласуына, әрбір оқушының әлеуметтену процесіне қатысуына жағдай туғызу қажет.

Оқушылар ұжымындағы өзін-өзі басқаруды дамыту үлгісін шартты түрде былай көрсетуге болады.

1. Әрекеттің мақсатын анықтау.

2. Ұжым болып мақсатты белгілеу (мақсатты ұжым болып талқылау).

3. Басқару мәселесін қою (идея ұсыну).

4. Шешімді ұжым болып талқылау (жобасын немесе нақты бір нұсқасын таңдау).

5. Шешімді қабылдау (жобаны бағалау).

6. Шешімді жүзеге асыру (әрекетті пәрменді түрде ұйымдастыру).

7. Ұжым болып нәтижесін қортындылау (өздерінің мүмкіншілігін бағалау).

Сыныптан тыс тәрбие жұмысын ұйымдастыру маңыздылығы

Сынып жетекшісінің сыныптан және мектептен тыс тәрбие жұмысы.

Жеке тұлғаның қалыптасып дамуы үздіксіз сипатта болатыны бізге мәлім. Оның жүзеге асуы тек сабақ жүйесінде ғана емес, сабақтан тыс жүргізілетін әртүрлі тәрбиелік әрекеттермен ұштасады. Ол әдетте сыныптан тыс және мектептен тыс жұмыс болып бөлінеді.

Сыныптан тыс тәрбие жұмыс – тұлғаның әлеуметтік қалыптасуын қамтамасыз етуде оған жағдай тудыратын мұғалімдердің басшылығымен ұйымдастырылған және сабақтың мақсатымен өзара байланысты болып келетін тәрбие жұмысының дербес түрі. Ол әртүрлі тәрбие әрекеттерінің жиынтығы ретінде балаға кең көлемде тәрбиелік ықпал ете алады.

Біріншіден, оқудан тыс әртарапты әрекет баланың сабақта мүмкін болмайтын жан-жақты дара қабілетін ашуға ықпал етеді.

Екіншіден, сыныптан тыс әртүрлі тәрбие жұмысының түрімен айналысу баланың жеке әлеуметтік тәжірибесін жандандырып, жетілдіреді, оның адамзат құндылықтарына негізделген білімдерін байытып, қажетті практикалық іскерлігі мен дағдысын қалыптастырады.

Үшіншіден, сыныптан тыс түрлі тәрбие жұмысы оқушыларда әрекеттің әртүріне қатысты қызығушылығының дамуына, оған белсенді қатысуға деген құлшынысын тәрбиелеуге нәтижелі ықпал етеді. Егерде балада еңбекке деген тұрақты қызығушылық және белгілі бір практикалық дағды қалыптасқан болса, онда ол өз бетінше тапсырманы нәтижелі орындауды қамтамасыз ете алады. Бүгінде бала өзінің бос уақытын қандай іске арнауды білмей жатса, соның негізінде жастар арасында қылмыстың көбеюіне әкеледі.

Төртіншіден, сыныптан тыс әртүрлі тәрбие жұмысының формасы тек қана баланың өзіндік дара қабілетін ашуға ықпал етпейді, сонымен бірге оқушылар ұжымында өмір сүруге үйретеді. Яғни, оқу, еңбек әрекеттерінде және қоғамдық пайдалы істерді атқаруда өзара ынтымақтастыққа, бір-біріне қамқор болуға, өзін басқа жолдастарының орнына қоя білуге тәрбиелейді. Тіпті оқудан тыс әрекеттің қандай да бір түрі болмасын, танымдық, спорттық, еңбек, қоғамдық пайдалы, оқушылардың өзара ынтымақтастық тәжірибесін белгілі бір салада байытады, қорытындысында үлкен тәрбиелік нәтижеге қол жеткізуге ықпал етеді. Мысалы, балалар бірігіп спектакль қойды делік, онда өзара қарым-қатынас тәжірибесін меңгереді. Сыныптың тазалығын ұжым болып атқарса, онда өзара міндеттерін бөлісу тәжірибесін меңгереді.

Спорттық әрекетте балалар «бірі бәрі үшін, бәрі бірі үшін» деген қағиданың маңызын жете түсінеді.

Бесіншіден, сыныптан тыс тәрбие жұмысын ұйымдастыру мен өткізуде уақытқа қатысты қатаң шектеу болмайды. Сынып жетекшісі оның формалары мен әдістерін,

құралдары мен мазмұнын және бағытын таңдауда ерікті болады. Бұл, бір жағдайда оған өзінің көзқарасы және сенімі болады.

Алтыншыдан, сыныптан тыс тәрбие жұмысының нәтижесіне күнделікті бақылау мүмкіндігінің болмауы. Себебі, онда тек жалпы жетістік пен оқушылардың жеке дара даму деңгейін бақылауға ғана мүмкіндік береді. Соған сәйкес қандай да бір форма немесе әдістің нәтижесін бірден анықтау өте көп қиындықты туғызады. Мұндай ерекшелік сынып жетекшісінен табиғи жағдайда жұмыс жасауды, балалармен қарым-қатынаста немқұрайдылыққа жол бермеуді және оның нәтижесін бағалауда оларда иеленіскен жағдайдың болмауын қажет етеді.

Жетіншіден, сыныптан тыс тәрбие жұмысы оқушылардың мүмкіндіктеріне сай қолдары бос уақытта (үзілісте, сабақтан кейін, мейрам немесе сенбі және жексенбі күндері, демалыстарында) ұйымдастырылады. Сонымен қатар оған кең көлемде ата-аналар мен жұршылық өкілдері қатыстырылады.

Сыныптан тыс тәрбие жұмысының мақсаты және міндеттері

Сыныптан тыс тәрбие жұмысы мектептегі тәрбие жұмысының құрамдас бөлігі болғандықтан, ол тәрбиенің жалпы мақсатын орындауға бағытталған – балаға қоғамда өмір сүруге қажетті әлеуметтік тәжірибені меңгерту және қоғамдық тұрғыдан қабылданған құндылықтар жүйесін қалыптастыру. Соған орай оның **негізгі мақсаты** – сабақ үстінде жүзеге асыратын тәрбие міндеттерін толықтыру және тереңдету, олардың қабілеттерін неғұрлым толық ашу, белгілі бір нәрсеге қызығушылығы мен ынтасын ояту, қоғамдық белсенділіктерін шыңдау, бос уақытын дұрыс ұйымдастыруды көздейді.

1. Балада өзіне қатысты жағымды қатынасты қалыптастыру және ондағы өзіне-өзі бағалаудың әділдігін қамтамасыз ету. Бұл баланың одан әрі дара дамуының негізі болады. Себебі, тәжірибе көрсеткендей «книын балада» өзі туралы жағымсыз көзқарас қалыптасқан. Соған орай дұрыс ұйымдастырылған сабақтан тыс тәрбие жұмысы оқу процесіндегі шектеуді жоюға мүмкіндік береді және баланың өзі жөнінде жағымды көзқарастың қалыптасуына, өзінің күш-қайратына сенімнің орнауына жағдай туғызады.

2. Балада ынтымақтастық, ұжымдық өзара әрекет ету дағдысын қалыптастыру. Егерде балада өзіне қатысты жағымды көзқарасы бар жағдайда жолдастарымен тіл табысу, олардың пікірін тыңдау, өзара міндеттерін бөлісу, басқа адамдардың мүддесін ескеру, көмектесу біліктілігі қалыптасқан жағдайда, онда толығымен ұжымдық өзара жағымды әрекеттесу дағдысы қалыптасқан.

3. Балада әртүрлі көркемөнер әрекеттерінің түрімен тікелей танысу арқылы ондағы қажеттілікті қалыптастыру. Оған қызығушылықты баланың дара ерекшеліктерін жіне қажетті біліктілік пен дағды дәрежесін ескеру негізінде қалыптастыру. Басқа сөзбен айтқанда, сабақтан тыс жұмыста бала өзіне пайдалы әрекетпен шұғылдануы тиіс және оны өздік тұрғыдан ұйымдастыра алуы қажет.

4. Баланың дүниетанымының компоненттері: адамгершілік, эмоционалдық, ерік-жігерін қалыптастыру. Сабақтан тыс жұмыста бала адамгершілік түсінік арқылы

қоғамдық мораль және мінез-құлық нормаларын меңгереді. Эмоциялық сала шығармашылық әрекетте эстетикалық көзқарас арқылы қалыптасады.

5. Баланың таным қызығушылығын дамыту. Мұндай міндетте сабақтан тыс жұмыс сабақта және сабақтан тыс әрекеттің сабақтастығын қамтамасыз етеді. Өйткені сабақтан тыс жұмыс сабақтағы тәрбиемен байланысты, мұндай көзқараста ол оқу процесінің нәтижесін арттыруға бағытталған. Баланың таным қызығушылығын дамыту, бір жағдайда, ол оқыту процесіне жұмыс істесе, екінші жағдайда, балаға тәрбиелік ықпалын күшейтеді.

Жоғарыда аталған міндеттер сабақтан тыс жұмыстардың негізгі бағыттарын анықтайды. Нақтылы іске, сыныпқа, мұғалім жағдайының ерекшелігіне байланысты олар нақтыланып, өзгертілуі мүмкін.

Тәрбие жұмысының формасы

Тәрбие оқу процесі секілді нақтылы қалыптасқан, мақсатты, жүйелі процесс. Егер де тәрбие жүйесінің формасы жайында әңгіме қозғасақ, қазіргі педагогика практикасында бірнеше ұғым қалыптасқан: «тәрбие жұмысының формасы», «тәрбие шаралары», «тәрбие ісі» т.б. Соған орай «Педагогикалық энциклопедия» сөздігінде «форм» ұғымына қатысты бірнеше түсініктеме берілген:

1. Заттың нұсқасы, сыртқы көрінісі, сыртқы кескіні;
2. Белгілі бір мазмұнның сыртқы көрінісі;
3. Бір нәрсенің белгіленген үлгісі;
4. Бір нәрсеге белгілі бір көрініс беруге бейімделу.

Сірә, солардың әрқайсысының мағынасы «тәрбие жұмысының формасы» және «тәрбие процесін ұйымдастыру формасы» деген ұғымдарды бейнелейтін секілді. Соған орай оны педагогикалық тұрғыдан қарастырсақ, онда тәрбие жұмысының формасы деп – бұл тәрбие процессінің мазмұнында өмір сүретін және көрініс беретін ұйымдастыру тәсілі. Онда белгілі бір құндылық ретінде (құқықтық, азаматтық, саяси, эстетикалық, адамгершілік) пәнге, құбылысқа, оқиғаға, адамдарға және олардағы әрекеттестіктің қарым-қатынастары ашық жарияланады.

«Тәрбие жұмысының формасы» оқушылардың нақты тәрбие әрекетін ұйымдастыру нұсқасын, олардың үлкендермен өзара әрекеттестігін, нақтылы істің композициялық құрылымын, оның мазмұнын, атрибуттарын, әдістемесін, дайындық және өткізу технологиясын, педагогикалық талдауын анықтайды.

«Тәрбие шарасы» топтық ұжымдық әрекет ретінде ұйымдастырылған тәрбие жұмысының жеке бір актісі ретінде қарастырылады.

«Тәрбие ісі» ұжымдық шығармашылық әрекеттің әдістемесінде шығармашылық әрекеттің субъектісі тұрғысынан қарастырылады- үлкендердің (мұғалімдер, ата-аналар, жай қатысушылар) және тәрбиенелушілердің айтуы бойынша

Қазіргі тәрбиені ізгілендіру, мектепті демократияландыру, тұлғалық-бағыттаушылық көзқарас жағдайында тәрбие процесінің тек мақсаттылығы, мәні және мазмұны ғана өзгермейді, сонымен бірге тәрбиенің ұйымдастыру формасына тікелей қатысты оның әдістемесі де өзгереді.

Тәрбие жұмысының формасында оның мазмұны жүзеге асады. Сондықтан сыныптан тыс тәрбие жұмыстарының мазмұны оқушылардың теориялық білімін кеңейте, молықтыра түсуге лайықталып, оқушылардың жеке қабілетін дамыта түсерліктей болғаны жөн.

Тәрбие жұмысының әртүрлі формасын дайындау және өткізу барысында оның белгілі бір үлгісі жасалуы шарт. Ол тәрбие процесін сауатты және тиімді ұйымдастыруды қамтамасыз етеді. Оның элементтері мынадай болып келеді.

Мақсаты мен міндеттерін анықтау. Мақсат- педагогтардың ұйымдастыруымен арнайы белгіленген істің нәтижесінің болжамы. Мысалы, «Қайырымдылық акциясы», «Ғылыми апталық» т.с.

Мақсат- тәрбие жұмысының формасында нақтыланады, өйткені бір актімен тәрбиелік ықпалды қалыптастыруға болмайды. Яғни, тәрбиеші мақсатқа жетуде бірнеше міндеттерді белгілейді. Мысалы, «Адамға музыка не үшін керек?» тақырыбының мақсаты- оқушылардың музыкалық мәдениетін дамытуды көзденсе, оның міндеттеріне:

1. Оқушылардың музыкалық талғамы және қызығушылығын айқындау (сауалнама, әңгіме жүргізу, шығарма жаздыру, ұнтаспа тыңдату арқылы);
2. Музыка жайында көзқарастарын және түсініктерін қалыптастыру (кеш өткізу, кездесу ұйымдастыру, театрға саяхат жасау, байқау ұйымдастыру);
3. Алдын ала дайындық жұмыстарын жүргізу: шараның мазмұнын, құралдарын анықтау, қонақтарды шақыру, тапсырмаларды бөлу, безендіру жұмыстары, тхабарландыру, жоспарын құру, оқушыларды психологиялық тұрғыдан дайындау.
4. Тәрбие шарасын өткізу. Оның кезеңдері:
 7. Шараның басталуы, психологиялық көңіл күйді орнықтыру: әдеби – музыкалық, поэзиялық, драмалық безендіру, күй табақ немесе ұнтаспа ойнату;
 8. Ұйымдастыру кезеңі: ұйымдастырушының сөзі, шараны ашу, мақсатын, барысын баяндау;
 9. Негізгі бөлім: шараның міндеттері, жоспарына сай мазмұнының баяндалуы, оқушылардың шығармашылық әрекеттері;

10. Қорытынды бөлім:шарны қорытындылау,оқушылардың алған әсерін талқылау, шешім қабылдау, марапаттау, тапсырма беру:

5. Педагогикалық талдау жұмысы : шараның өту нәтижесін және оқушылардың белсенділігін бағалау, алдағы уақытқа бағдар құру, қолданылған тәрбие құралдары, амал тәсілдерінің нәтижелілігіне талдау жүргізу.Бұл жоғарыда тәрбие жұмысын ұйымдастырудың әртүрлі формаларын ұйымдастырдық. Осындай қызықты ұйымдастырылған тәрбие жұмыстарының әртүрлі формалары оқушылардың жауапкершілігін арттырады, эстетикалық талғамдарын күшейтеді, сергектік сезімін, өзінің туған жеріне, өскен еліне, Отанға деген сүйіспеншілігінің артуына өз ықпалын тигізеді.

Тәрбие сағатын талдау үлгісі

- 1.Тәрбие сағатын ұйымдастырушының аты-жөні.
- 2.Тәрбие сағаты қай сыныпта, қандай мектепте өтті.
- 3.Тәрбие сағатының тақырыбы, мақсаты қандай?
- 4.Тәрбие сағатының формасы және әдісі қандай? (кеш, конференция, пікірталас, әңгіме,жиын, жиналыс).
5. Тәрбие сағаттарының міндеттері өткізіліп отырған сынып ұжымының мүддесіне сай келе ме?
- 6.Тәрбие сағатының дайындық және өткізу кезеңдеріндегі оқушылар, сынып белсенділері және ұйымдастырушысының белсенділік деңгейі қандай болады?
7. Тәрбие сағатын өткізу барысында қолданылған әдістер, көрнекіліктер, техникалық құралдар, музыкалық шығармалардың маңызы, оларды қолдануда тәрбие сағатын ұйымдастырушысының шеберлігі қандай дәрежеде болды?
8. Тәрбие сағатының мазмұны оның тақырыбы мен мақсатына сай келе ме?
9. Тәрбие сағатының жоспарында көрсетілген кезеңдердің жүйелік, бірізділік қағидасы сақталған ба?
10. Тәрбие сағатының өту барысында аудиториялық көңіл күй қандай болды?
11. Тәрбие сағаты сынып ұжымына қалай әсер етті? Себебі.
12. Тәрбие сағатын дайындау, өткізу барысында қандай кемшіліктер болды? Болса оларды болдырмау үшін қандай тілегіңіз немесе ұсынысыңыз бар?
13. Тәрбие сағатында қолданылған көрнекіліктердің тартымдылығы, оқушылар ұжымына ықпалы қандай дәрежеде болды?

14. Осы сынып ұжымымен келешекте өткізілетін тәрбиелік шаралардың мазмұны және бағыты қалай болуы керек деп ойлайсыз?

Тәрбие сағатын ұйымдастыру жолдары

Пікірталас

Оқушылардың адамгершілік түсініктері және сенімдерін қалыптастыруда тәрбие сағатын пікір талас түрінде өткізудің маңызы ерекше. Пікірталас – бұл жағдайда, оқушыларда егер талқыланып отырған сұраққа қатысты кейбір білім көлемі болса, сонда ғана ол нәтижелі болады. Пікірталас – бұрын өткізілген тәрбие сағаттарының жалпы алғанда белгілі бір көлемде нәтижесін, өміршеңдігін көруге мүмкіндік туғызады.

Пікірталас - оқушыларда қоғам және адамдар өміріндегі оқиғалар мен күнделікті тыныс-тіршілік жайлы олардың көзқарастары мен сенімдерін, жоғары адамгершілік қасиеттері мен жағымды мінез-құлық нормаларын қалыптастырудың оңтайлы құралдары. Пікірталас барысында оқушылар қоғамдағы құбылыстар мен оқиғаларды, олардың себептерін терең анықтау, жолдастарының және айналасындағы адамдардың әрекеттерін терең сезініп, ұғынуға үйренеді.

Пікірталастың әңгіме тәсіліне ерекшелігі, онда сынып жетекшісінің қоғамдағы ортаға байланысты адамгершілік мәселелерін айқын меңгеруі. Соңынан, ол оқушылардың адамгершілік сенімдерін қалыптастырудың бірден бір құралы бола алады. Өйткені пікірталас кезінде оқушылардың көзқарасы кеңейіп, тіпті жай тыңдаушылар қатарында емес, соңынан оларды сөйлей білуге, өз ойларын жеткізе білуге, дәлелдей білуге, өз жолдастарының ойына салмақтылықпен пайымдауға үйретеді.

Тәжірибелі сынып жетекшілері бүгінгі күннің көптеген өзекті мәселелерін оқушылар алдында көтере отырып, қаралып отырған сұрақ төңірегіндегі жағдайды олардың анық аңғара, талдай білуіне, оның себебін анықтап, қортындылай білуге ықпал етеді. Пікірталастың мақсаты оқушыларды ұжым болып пікірталастыруға, алмасуға, өз ойларын нақтылы жеткізе білуге, ең негізгісі өз беттерінше ойлай білуге үйрету. Пікірталастың табысты өтуінің негізгі шарты алдын ала дайындық жұмыстарының ұйымдастырылуына үлкен мән беріліп, оған жауапкершілікпен қарау. Сонымен жекелеген оқушыларға тапсырмалар беріледі. Олар онымен қажетті әдебиеттерді іріктеп алады да, оларды оқушыларға оқуға ұсынады және көрме ұйымдастырады. Көрнекті ақын – жазушылар, мемлекет және өнер қайраткерлерінің еңбектерінен тақырыпқа сай нақыл сөздерді жазып іледі. Пікірталас жүргізуші адамды тағайындауға да үлкен мән беру қажет. Ондай адам біреу немесе екеу боғаны жөн. Олар өздерін оқушылар алдында еркін ұстай білетін, таза және тілі жатық, әсерлі сөйлей алатын беделді баланы сайлағаны жөн. Пікірталас өткізу барысында баяндама жасалмайды. П.Т. мәдениетті түрде оған қатысушылардың бір-біріне көңілі қалмау керек.

Әңгіме

Тәрбие сағатында ең көп қолданылатын тақырып- адамгершілік тәрбиесі. Соған орай этикалық әңгімені ұйымдастыру: жолдастық және достық, әділеттілік және

әділетсіздік, қарапайымдылық және озбырлық, жомарттылық және қатыгезділік, біреуге шын жүректен жақсылық жасау қасиеттеріне қатысты мәселелер қарастырылды. Осы мәселелерге қатысты өткізілген әңгімеде оқушыларға жалпы адамдық мораль ұстанымдарын жақсы ұғынуға, өмір тәжірибесін дұрыс та, нәтижелі қорытуға көмектеседі. Мұғалімнің әңгімесі оқушылардың жауаптары, пікірлермен ұштасып отырады. Мұндай әңгімені ұйымдастыруда, ең алдымен адамгершілік ұстанымдардың мазмұнын анықтап, түсіндіруден бастаған жөн. Әңгіме жүргізу негізінен бастауыш сынып оқушыларын қамтиды.

Әңгіменің негізгі бағыттары мыналар:

- Өз Отанына адал берілгендігі;
- Өзі өмір сүріп отырған қоғамның идеологиясына шынайы сенімділігі;
- Шыншылдығы;
- Қайырымдылығы, қарапайымдылығы, адалдығы;
- Саналы тәртіп пен мінез құлық, мәдениетіне жауапкершілігі;
- Жолдастық, достық қарым-қатынастыққа адалдығы;
- Немқұрайдылыққа және жамандыққа төзбеушілігі;
- Еңбекке, еңбек адамдарына және халық мүлкіне ізгілікті қарым-қатынасы;

Мұғалім әңгіме өткізу оқушыларға оқығандарынан әлденені оқып беруге, немесе еске түсіруге, адамдар арасындағы қарым-қатынастарға қатысты өздеріне белгілі бір оқиғаны өзіне алып, оған баға беруге ұсыныс жасайды. Егер әңгімелесу емін-еркін жағдайда өтсе және оқушылар өздерінің пікірлерін қысылмай-қымтырылмай айтатын болса, онда бұл пікірлердің қарама-қарсы болуы табиғи нәрсе. Қате пікір талқыға салынатын болсын, оқушыны қателігі үшін жазғыруға болмайды, оны да, басқа оқушыларды да дұрыс қорытындыға келуіне бағыттау керек. Бірақ мұғалім дайын қорытынды ұсынуға тиісті емес. Әңгіме өткізілгеннен кейін оқушыларға оның қаншалықты әсер еткендігі, олардың күнделікті өмірде: оқуда жолдастарымен қары-қатынастағы оның нәтижесінің сапасын бақылап, талдау жасап, соған қатысты келешекте тағ да басқадай нендей шаралар ұйымдастырылуы қажеттігіне көңіл бөлу керек.

Конкурстар

Мектепте өткізілетін конкурстар (бәйгелер) оқушылардың ой-өрісін, тапқырлығын, шеберлігін, қабілетін жетілдіру, шындай түсу мақсатын көздейді. Сондай-ақ оқушылардың конкурса қатысуы олардың жақсы мінез-құлықтарының қалыптасуына, басталған істі тыңғылықты аяқтап шығуына, ұжымдық іске жауапкершілікпен қарауға сенгішін тигізеді. Конкурсты шығармашылық сипатта ұйымдастырып өткізуге, әсіресе оны қызықты, әсерлі, тартымды, әзіл-оспақ

араластыра жүргізуге көңіл бөлген жөн. Конкурстың түрлері аралуан: конкурс-викторина, конкурс-инсценировка, мәнерлеп оқу, фото-сурет. Конкурсты өткізбес бұрын, конкурстың түрі анықталып, оған қатынасушыларға қойылатын шарттар белгіленеді және соған сай кімдердің қатынасуы тиіс екендігі жайында алдын ала дайындық жұмыстары жүргізіледі. Соған сәйкес хабарландыру ілініп, әділ қазылар тағайындалады. Конкурса қатысамыз деген командалар, ұйымдастыру тобына алдын ала тапсырыс береді. Сөйтіп жарысқа түсуші командалар сайысқа түседі. Мұның өзі командалар арасында өз намыстарын қорғау үшін шығармашылықпен, ізденіспен дайындық жұмыстарын жүргізуге және команда мүшелерінің өзара түсіністікпен жұмыс істеуіне ықпал етеді.

Конкурсты өткізу барысында, жүргізуші оның өту шартымен, әділ қазылар алқасы мүшелерімен таныстыру жұмыстарын хабарлаудан бастайды. Содан кейін конкурса тапсырыс берген командаларды ортаға шақырып, оларды таныстырады. Конкурстың бағыты, формасына қатысты сұрақтар немесе тапсырмаларды командалардың орындауы, оның негізгі міндеті болып есептеледі. Конкурстың өту барысында әділ қазылар алқасы оның белгілі бір кезеңінде жоспарға сай сараптау, бағалау жұмыстарын жүргізеді. Соңында оның нәтижесі қорытыланып, марапаттау рәсімі атқарылады.

Оқушылардың сынып жиналысы

Сынып жетекшісінің оқушылармен атқаратын тәрбие жұмысының негізгі бір формасы, түрі – сынып жиналысы. Онда оқушылар демократия, ашық қарым-қатынас, ынтымақтастық, дербестік және жауапкершілік қағидасын меңгереді.

Сынып жиналысы – оқушылар ұжымында өзін-өзі басқарудың жоғары органы болып есептеледі. Оның негізгі міндеті – ұжым өмірін ұйымдастыру барысында оған қатысты негізгі мәселелерді талқылау. Соған орай, оның негізгі қызметі-ұйымдастырушылық және ынталандырушылық. Оның жұмысының нәтижелі болуы – ұжымды оң өзгеріске бағыттаушы нақтылы шешім қабылдау.

Сынып жиналысы ұжым мүшелеріне тапсырма береді, белсенділерді тағайындайды, мектеп оқушылар ұжымының өзін-өзі басқару ұйымына өкілдік сайлайды, сыныптағы оқу, мәдени, спорт, тазалық секторлардың жұмыс жоспарын талқылап, оның барысы жайында есептерін тыңдайды.

Сынып жиналысы - тек бір мәселе жөнінде тақырыптық немесе бірнеше мәселені талқылау жайында сыныптың оқу-тәрбие жоспарын бекіту, сайлау ұйымдастыру, есеп беру жұмыстарын немесе жаңа мағлұматтарды тыңдау, атқарылған жұмыстардың нәтижесін талқылау.

Максатқа сәйкес кейбір сұрақтарды, мысалы сынып бөлмесін жөндеу жұмыстары, емтиханға әзірлік, мектепті бітіру кеші, жорыққа шығу, ұжымның болашақта алдында тұрған істерін шешу т.с.с. жұмыстарды ата-аналар және оқушылар немесе мұғалімдердің жиналысында бірігіп шешуді қарастырады.

Сынып жиналысының тақырыптары ұжымда туындаған мәселелерге сәйкес жоспарланады. Маңыздысы, жоспарлау барысында оны талқылауда сынып белсенділері немесе сынып жетекшісінің басшылығымен оқушылардың өздері

белсенділік танытқан жағдайда ғана нәтижелі болмақ. Сынып жиналысы айына бір мәрте өткізіледі. Сынып жиналысы – бұл оқушылар ұжымының өзіндік жұмыстарының формасы. Онда оқушылар мен ұстаздардың құқықтары мен теңдіктері сақталып, әрекеттері бірлікте болады. Соған сәйкес сынып жетекшісі, бір жағдайда, оған әкімшілік пен оқу мекемесінің өкілі ретінде қатысса, екінші жағдайда, сынып ұжымының тең құқылы мүшесі ретінде қатыса алады. Сынып жетекшісі оқушылармен қатар белгілі бір мәселеге дауыс бере отырып, оның орындалуына тікелей басшылық ете алады.

Сынып жиналысын педагогикалық тұрғыдан нәтижелі ұйымдастыру, егер де мұғалім оның болашағын алдын ала бірнеше жылға дұрыс ойластырған жағдайда ғана болмақ.

«Сынып жұмысын қалай ұйымдастыруға болады?» деген тақырыпта өткізілген сынып жиналысының үлгісі.

Мақсаты: сынып белсенділерін сайлау және сынып ұжымының болашағын анықтау.

Тәрбиелік міндеттері:

11. Балаларды бір-бірін сыйлауға тәрбиелеу;
12. Олардың өзара әрекеттесу дағдысын қалыптастыру;
13. Оқушылардың өздерінің ойларын және көзқарастарын қорғау қабілеттерін дамыту.

Күн тәртібі:

1. Бүгінгі күні бізді толғандыратын мәселені анықтау.
2. Қаралып отырған мәселеге қатысты сұрақтарды талқылау.
3. Сынып төрағасы мен хатшысын сайлау мәселесі.
4. Болашақта атқарылатын жұмыстарды және сыныпта қаралатын жиналыс тақырыптарын әзірлеу.
5. Келесі жиналысты әзірлеуге қатысты топты құру.
6. Өткізілген жиналыстың нәтижесін қорытындылау.

Жиналыстың барысы:

1. Жиналысты жүргізушінің сөзі:

«Біз маңызды мәселені талқылауға жиналдык: бүгінгі күні бізді толғандыратын мәселені бірге анықтауымыз керек. Проблема тугызатын сұрақтарды құрастыру үшін, то-топка бөлінеміз. Сұрақтарды талқылауға 5-7 минут беріледі».

2. Оқушылар проблеманы талқылау барысында қажетті сұрақтар ұсынады. Олар сынып тақтасына жазылады. Мысалы:

- Біздің өмірімізді қалай қызықты етіп ұйымдастыруға болады?
- Артта қалушылықты болдырмау үшін не істеу керек?
- Сыныпта қандай қоғамдық тапсырма болуы қажет?
- Қалай немқұрайдылықпен күресуге болады?
- Қандай ұжыммен немесе сыныппен достасуымыз керек және олармен қандай істерге қатысуымыз қажет?

3. Жиналыстағы талқыланып отырған мәселе қызықты және жемісті болуы үшін, төмендегі сұрақтарға жауап беруі қажет:

1. Жиналыс қалай және қандай формада өтуі тиіс?
2. Талқылау барысында негізгі басты мәселе не болуы керек?
3. Жиналысты өткізу тәртібі қандай?

Оқушылар топқа бөлініп, бұл сұрақтарды шамамен 5-7 минут талқылап, соңынан өздерінің нұсқаларын ұсынады.

Оның тәртібі мынадай болуы мүмкін:

§ Сынайды екенсің- ұсыныс жаса:

§ Бір-бірінді жәбірлеуге жол берме:

§ Өзгелердің пікірін сыйла:

§ Қабылданған шешім орындалуы тиіс:

4. Ендігі жерде сынып жиналысын кімнің ұйымдастыруы тиістігін анықтайық. Ол міндетті түрде тұрақты жүргізуші болуы тиіс пе, әлде әрбір сынып жиналысында ауысып отыра ма? Өз нұсқаларыңды ұсыну барысында дәлелді жауап беріңіздер. Оқушылар өздерінің нұсқаларын ұсынады:

- Тұрақты жүргізуші сынып жиналысын қалай жүргізуді біледі:

- Ол ауысып отыру керек, себебі ол жалғыз өзіне

Қабылданған қаулы. Хабарды мәліметке алу

Тыңдалды 3-сұрақ бойынша ТІМ Салкынбаева А.А. сөз алды.

Құрметті әріптестер !

Бүгінгі күн тәртібіндегі мәселе – мектептегі тәрбие жұмысы және оқушылардың үлгерімін арттыру жолдарына тоқталу. Мектептегі оқушылардың білім сапасы мен тәртіп деңгейі – қоғамның болашағының көрсеткіші. Осыған байланысты оқушыларды дұрыс бағытта тәрбиелеу және олардың білім алуына барынша қолдау көрсету – біздің басты міндетіміз.

1. Тәрбие жұмысының маңыздылығы

Тәрбие жұмысы – мектептегі басты бағыттардың бірі. Ол тек білім берумен шектелмейді, сонымен қатар оқушының тұлғалық дамуына, мінез-құлқының қалыптасуына әсер етеді. Тәрбие – оқушының қоғамға бейімделуіне, жеке тұлға ретінде дамуына ықпал жасайды. Біздің мектептегі тәрбие жұмысы әрбір баланың ерекшеліктерін ескере отырып, оқушыларға рухани, адамгершілік құндылықтарды сіңіруге бағытталуы тиіс.

2. Үлгерімі төмен оқушылармен жұмыс

Оқушылардың үлгерімін арттыру үшін әрбір мұғалімнің рөлі маңызды. Әсіресе, үлгерімі төмен оқушылармен жұмыс істеу ерекше назарды қажет етеді. Олардың қабілеттерін анықтап, жеке көмек көрсету арқылы біз олардың білім деңгейін көтере аламыз. Мұғалімдер мен ата-аналардың тығыз қарым-қатынасы да бұл мәселеде шешуші рөл атқарады. Бірлескен жұмыстың арқасында оқушыларға дұрыс бағыт-бағдар бере аламыз.

3. Қоғамдық шараларға қатыстыру

Оқушылардың тәрбие жұмысында және мектептің қоғамдық өмірінде белсенді қатысуы олардың жауапкершілігін, ұйымшылдығын арттырады. Әрбір оқушыны шығармашылық және спорттық іс-шараларға қатыстыру, топтық жұмыстарға тарту арқылы олардың мектеп өміріне деген қызығушылығын оятуға болады. Мектептің ішкі мәдениеті, әрбір оқушының осы ортада өзін еркін сезінуі маңызды.

4. Мұғалімдер мен ата-аналар арасындағы байланыс

Оқу-тәрбие процесінде ата-аналар мен мұғалімдердің өзара әрекеттестігі маңызды рөл атқарады. Бала тәрбиесінде екі тараптың бірлескен жұмысы үлкен нәтижелерге жетелейді. Ата-аналарға арналған жиналыстарды жүйелі түрде өткізіп, оқушының оқу барысы мен тәртібі туралы ақпарат беру, сондай-ақ баланың дамуына қатысты кеңестер ұсыну қажет.

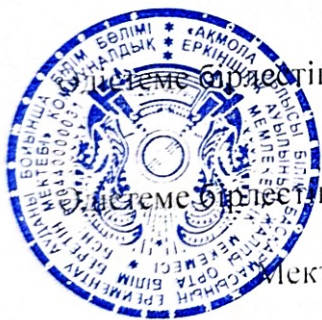
Құрметті әріптестер, бүгінгі жиналыс барысында айтылған мәселелер біздің білім беру процесімізді жетілдіруге, оқушылардың үлгерімін арттыруға бағытталған.

Әрбір мұғалімнің еңбекқорлығы мен жауапкершілігі арқасында мектепте тек жақсы нәтижелерге қол жеткіземіз деп сенемін.

Барлығымызға табысты әрі нәтижелі жұмыс тілеймін!

Қабылданған қаулы. Хабарды мәліметке алу

- Шешімі:**
1. Хабарды мәліметке ата отырып, ЖМЖБС іске асырудағы жаңа талаптардың орындалуын қадағалау.
 2. Хабарды мәліметке ала отырып, сынып жетекшінің сынып ұжымының қалыптасуына және әр оқушының жеке басының қалыптасуына аса маңызды назар аударып әсерін тигізу.
 3. Хабарды мәліметке ала отырып, үлгерімі төмен оқушыларды сабақтан тыс уақытындағы іс-шараларға тарту, қызғушылығын ояту.

Шешім қабылдағанын растайтын:

Мырзахан К

Шешім қабылдағанын растайтын:

Умирзакова С.С

Шешім қабылдағанын растайтын:

Исатаева Б.Г